

ช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักในภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้ และภาษาไทยมาตรฐาน*

Voice onset time of stop consonants in standard Thai with southern accent and standard Thai

ตามใจ อวิรุทธิโยธิน**
atamjai@bunga.pn.psu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งศึกษาและเปรียบเทียบช่วงเวลาเริ่มเสียงก้อง (voice onset time) ของพยัญชนะกักในภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้ (ภาษาไทยมาตรฐานที่ออกเสียงไม่ชัดหรือไม่ถูกต้องโดยคนใต้) และภาษาไทยมาตรฐาน ผู้ให้ข้อมูล 20 คน (2 กลุ่ม x 2 เพศ x 5 คน) ออกเสียงคำที่ต้องการในกรอบประโยคค่าละ 3 ครั้ง รายการคำสร้างขึ้นจากพยัญชนะต้นกัก 6 หน่วยเสียง (/b/, /d/, /p/, /t/, /ph/, /th/) ร่วมกับสระขอบ 3 หน่วยเสียง (/i:/, /a:/, /u:/) ในการวิเคราะห์ทางกลศาสตร์ได้ใช้โปรแกรมพราต (Praat) และทดสอบระดับความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้วย t-Test ที่ระดับ $p < 0.05$ ผลการศึกษาพบว่าช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักระหว่างภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้และภาษาไทยมาตรฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกลักษณะการออกเสียง (manner of articulation) ความแตกต่างมีมากในพยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลม (/ph/, /th/) ก้อง (/b/, /d/) และ ไม่ก้องไม่พ่นลม (/p/, /t/) ตามลำดับ นอกจากนี้ การศึกษาครั้งนี้ยังพบอีกว่าในขณะที่ช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักในภาษาไทยมาตรฐานแบ่งได้เป็น 3 ประเภทเช่นเดียวกันกับผลการศึกษาที่ผ่านมา แต่ช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักในภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้โดยเฉพาะที่ออกเสียงโดยผู้ให้ข้อมูลเพศชายแบ่งได้เป็น 2 ประเภทเท่านั้นคือ “ก้อง” และ “ไม่ก้อง” เนื่องจากคนกลุ่มนี้มักออกเสียงพยัญชนะกัก “ไม่ก้องพ่นลม” แบบเดียวกันกับ “ไม่ก้องไม่พ่นลม”

คำสำคัญ: ช่วงเวลาเริ่มเสียงก้อง, พยัญชนะกัก, ภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้,
ภาษาไทยมาตรฐาน

*บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาลักษณะทางกลศาสตร์ของพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ในภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้โดยเปรียบเทียบกับภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นใต้” บทความนี้ได้นำเสนอใน “การประชุมวิชาการระดับชาติเพื่อนำเสนอผลงานวิจัยประจำปี 2553” เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2553 ณ โรงแรมโนโวเทลเซ็นทารา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

** นิติตระดับปริญญาคุณวุฒิบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Abstract

This paper aims to analyze and compare voice onset time (VOT) of stop consonants in standard Thai with southern accent and standard Thai. 20 informants were asked to repeat the word lists in the sentence frame 3 times. The word lists were composed of 6 stop initial consonants (/b/, /d/, /p/, /t/, /ph/, /th/) with 3 extreme vowels (/i:/, /a:/, /u:/). The test tokens were analyzed by Praat program and statistically tested with a t-Test ($p < 0.05$). The results revealed that the VOT in standard Thai with southern accent were significantly different from standard Thai in every manner of articulation. The distinction was most found in the case of voiceless aspirated (/ph/, /th/) voiced (/b/, /d/) and voiceless unaspirated stop consonants (/p/, /t/) respectively. In addition, the findings from this study indicated that the VOT of Standard Thai were still categorized into 3 types as the previous studies but the VOT of Standard Thai with southern accent, especially in male informants, were categorized into 2 types only (voiced and voiceless) because they usually produced voiceless aspirated and voiceless unaspirated stop consonants in the same way.

Keywords: VOT, voice onset time, stop consonant, standard Thai with southern accent, standard Thai

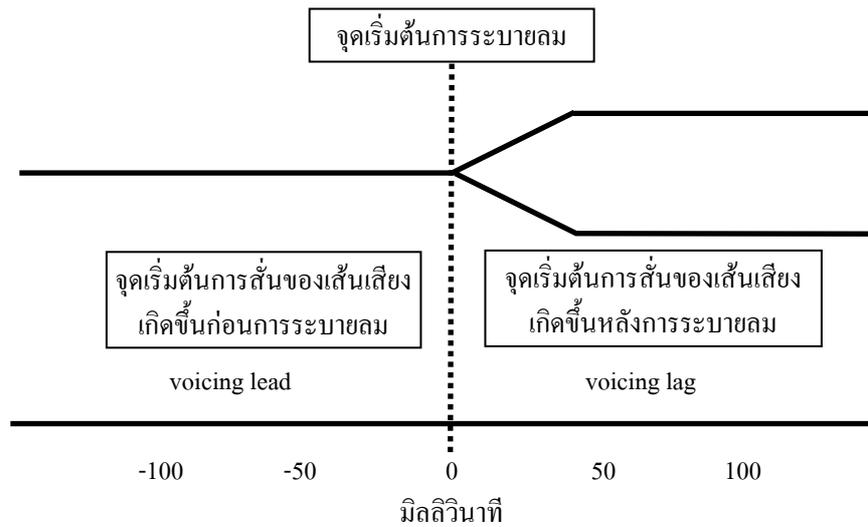
1. บทนำ

สำเนียง (accent) หมายถึง วิธีการออกเสียงที่มีรูปแบบเฉพาะตัวซึ่งสามารถบ่งชี้ภูมิภาคหรือถิ่นกำเนิดของผู้พูดได้ คือ ความเป็นเจ้าของภาษา ระดับชั้นทางสังคม และถิ่นที่อยู่อาศัย (Laver, 1994; Crystal, 2003) กรณีความเป็นเจ้าของภาษาแบ่งได้เป็น สำเนียงภาษาต่างประเทศ (foreign accent) หรือสำเนียงถิ่น (dialect accent) ขึ้นอยู่กับภาษาแม่ของบุคคลนั้นว่าเป็นคนละภาษากับภาษาเป้าหมายหรือเป็นภาษาเดียวกันกับภาษาเป้าหมาย การพูดมีสำเนียงสามารถเกิดจากการออกเสียงไม่ชัดหรือไม่ถูกต้อง กรณีเสียงเรียง (segmentals) และ/หรือ เสียงซ้อน (suprasegmentals) ด้วยเหตุนี้ จึงมีการศึกษาเกี่ยวกับสำเนียงทั้งเสียงเรียงและเสียงซ้อน (Archibald, 1998; Langdon, 1999) การศึกษาลักษณะทางกลศาสตร์ของภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงภาษาต่างประเทศและสำเนียงถิ่นที่ผ่านมามีทั้งประเด็นที่สัมพันธ์กับเสียงพยัญชนะกัก สระ และวรรณยุกต์ (Wayland, 1997; วิชญ วงษ์เนตร, 2543; Kamalanavin, 2005; ฌัฐพงษ์ วงษ์อำไพ, 2552; ธนภัทร สินธวาชีวะ, 2552)

เนื่องจากเสียงพยัญชนะกักเป็นเสียงสำคัญในภาษาไทยมาตรฐาน และการศึกษาประเด็นนี้เป็นที่นิยมกันทั่วไปสำหรับปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสำเนียง ด้วยเหตุนี้ ผู้เขียนจึงต้องการศึกษาและเปรียบเทียบเสียงพยัญชนะกักในภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงได้ ว่าแตกต่างจากภาษาไทยมาตรฐานอย่างไร และเพื่อให้ผลการศึกษานี้มีความเป็นรูปธรรมมากกว่าผลการศึกษาที่ผ่านมา ผู้เขียนจึงเลือกศึกษาลักษณะทางกลศาสตร์ของพยัญชนะกักประเด็นช่วงเวลาเริ่มเสียงก้อง (voice onset time) ซึ่งสัมพันธ์กับการทำงานของเส้นเสียงขณะออกเสียงพยัญชนะกักแต่ละชนิด

ช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกัก คือ จุดหนึ่งของเวลาที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างจุดเริ่มต้นการสั่นของเส้นเสียงและจุดเริ่มต้นการระบายลม โดยกำหนดให้จุดเริ่มต้นการระบายลมมีค่าเป็นศูนย์ หากเส้นเสียงสั่นก่อนการระบายลม ช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องจะมีค่าเป็นลบ ในทางกลับกัน หากเส้นเสียงสั่นหลังการระบายลม ช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องจะมีค่าเป็นบวก (ดูภาพที่ 1) Lisker and Abramson (1964) เป็นผู้บุกเบิกการศึกษาแนวนี้ ซึ่งพบว่าพยัญชนะกักในแต่ละภาษาสามารถจำแนกออกเป็นประเภทต่างๆ ได้ตามลักษณะการสั่นของเส้นเสียง โดยมีช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องเป็นตัวบ่งชี้ ในเวลาต่อมา การศึกษาแนวนี้ได้รับความนิยมในวงกว้างเพราะสามารถจำแนกพยัญชนะกักแต่ละประเภทออกจากกันได้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม ด้วยเหตุนี้ จึงมีการศึกษาช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องตามมาในงานอีกเป็นจำนวนมาก เช่น การศึกษาช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องในภาษาใดภาษาหนึ่ง (Ögüt et al, 2006; Riney et al, 2007; Abdelli-Beruh, 2009) การเปรียบเทียบช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องระหว่างเจ้าของภาษาและบุคคลที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา (Flege, 1991; Thornburgh and Ryalls, 1998; Fowler et al, 2008)

รวมทั้งการเปรียบเทียบช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องข้ามภาษาเพื่อหาค่าลักษณะร่วม (Cho and Ladefoged, 1999; Chao and Chen, 2008)

ภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างจุดเริ่มต้นการสั่นของเส้นเสียงและจุดเริ่มต้นการระบายลม

ผลการศึกษาที่ผ่านมาพบว่าปัจจัยภายในภาษาและปัจจัยภายนอกภาษาอาจส่งผลหรือไม่ส่งผลต่อการแปรของช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องก็ได้ เช่น ปัจจัยทางเพศส่งผลต่อการแปรของช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องคือ Ryalls, Zipprer and Baldauff (1997) อ้างถึงใน Morris, McCrea and Herring (2008: 309) พบว่าช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักก้องที่ออกเสียงโดยผู้พูดเพศหญิงมีค่าน้อยกว่าผู้พูดเพศชาย แต่ช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักไม่ก้องที่ออกเสียงโดยผู้พูดเพศหญิงมีค่าบวกมากกว่าผู้พูดเพศชาย ขณะเดียวกันปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อการแปรของช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องก็มีเช่นกันคือ Cho and Ladefoged (1999) พบว่าตำแหน่งเกิดเสียง (place of articulation) ไม่ส่งผลต่อการแปรของช่วงเวลาเริ่มเสียงก้อง เช่น ผลการศึกษาจากภาษา Tsou พบว่าช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องมีค่ามากขึ้นเมื่อตำแหน่งเกิดเสียงลึกขึ้นกรณีนี้ ช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักที่มีตำแหน่งเกิดเสียงบริเวณริมฝีปากจะมีค่าน้อยที่สุด (ริมฝีปาก<ปุ่มเหงือก<เพดานอ่อน) ในขณะที่ผลการศึกษาจากภาษา Navajo แตกต่างออกไป เพราะพบว่าช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องที่มีตำแหน่งเกิดเสียงบริเวณปุ่มเหงือกจะมีค่าน้อยที่สุด (ปุ่มเหงือก<ริมฝีปาก<เพดานอ่อน)

ช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักในภาษาไทยมาตรฐานแบ่งได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) การสั้นนำ (voicing lead) มีค่าเป็นลบเกิดกับพยัญชนะกักก้อง ได้แก่ (/b/, /d/) 2) การสั้นตามทันที (short voicing lag) มีค่าเป็นบวกใกล้เคียงศูนย์เกิดกับพยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลม

ได้แก่ (/p/, /t/, /k/) และ 3) การสั้นตามล่าช้า (long voicing lag) มีค่าเป็นลบห่างศูนย์เกิดกับพยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลม ได้แก่ (/ph/, /th/, /kh/) (Lisker and Abramson, 1964; นรินทรสมบัตินันท์, 2545; สุจิตรา จำนวนอุคม, 2546)

นักสัทวิทยาจำแนกให้พยัญชนะกักในภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นใต้มีลักษณะการออกเสียง 3 ลักษณะ คือ ก้อง ไม่ก้องไม่พ่นลม และไม่ก้องพ่นลม นอกจากนี้ จูฑามาต ชมมาตย์ (2534) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบค่าระยะเวลาการสั้นของเส้นเสียง (voice timing)² ระหว่างภาษาไทยถิ่นกลาง (นครปฐม) และภาษาไทยถิ่นใต้ (ตรัง) ผลการศึกษาพบว่าพยัญชนะกักในภาษาไทยถิ่นกลางมีค่าระยะเวลาการสั้นของเส้นเสียงน้อยกว่าพยัญชนะกักในภาษาไทยถิ่นใต้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกลักษณะการออกเสียง ข้อค้นพบนี้ช่วยให้ตีความได้ว่าความแตกต่างของเสียงอันเนื่องมาจากการทำงานของเส้นเสียงขณะออกเสียงพยัญชนะกักในภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นใต้ อาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้

แม้ว่าพยัญชนะกักก้อง (/b/, /d/) ไม่ก้องไม่พ่นลม (/p/, /t/, /k/) และไม่ก้องพ่นลม (/ph/, /th/, /kh/) จะปรากฏเป็นหน่วยเสียงในภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นใต้แต่ อัคราบุญทิพย์ (2535) เกษร มานันตพงศ์ (2542) และปรีชา ทิชนพวงศ์ (2549) ได้ตั้งข้อสังเกตว่าเมื่อผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้ออกเสียงภาษาไทยมาตรฐานกรณีพยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลมจะกลายเป็นพยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลม เช่น [ชม] > [จม] อย่างไรก็ตาม ในขณะนี้ยังไม่มีการศึกษาช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักในภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้มายืนยันข้อสังเกตดังกล่าว ดังนั้น ผู้เขียนจึงต้องการศึกษาและเปรียบเทียบสภาพจริงทางเสียงระดับสัทศาสตร์ (phonetic realization) ของพยัญชนะกักในภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้และภาษาไทยมาตรฐานประเด็นช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องว่าแตกต่างกันอย่างไรและความแตกต่างที่เกิดขึ้นมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ การศึกษานี้เป็นการนำระเบียบวิธีทางกลศาสตร์มาศึกษาภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงถิ่นแล้วยังเป็นการค้นหาคำตอบที่จะนำไปสู่แนวทางการเรียนการสอนภาษาไทยมาตรฐานให้กับผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้อีกด้วย

2. วิธีดำเนินการศึกษา

2.1 ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 20 คน ประกอบด้วย 1) ผู้พูดภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้³ คือนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนควนขนุน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง จำนวน 10 คน แบ่งเป็น เพศชาย 5 คน และเพศหญิง 5 คน ทุกคนเกิดและเติบโตที่จังหวัดพัทลุง คณาจารย์และเพื่อนนักเรียนมีความเห็นว่าบุคคลกลุ่มนี้พูดภาษาไทยมาตรฐานไม่ชัด

หรือไม่ถูกต้อง⁴ และ 2) ผู้พูดภาษาไทยมาตรฐานคือนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยฝ่ายมัธยม กรุงเทพฯ จำนวน 10 คน แบ่งเป็น เพศชาย 5 คน และเพศหญิง 5 คน ทุกคนเกิดและเติบโตที่กรุงเทพฯ คณาจารย์และเพื่อนนักเรียนมีความเห็นว่าบุคคลกลุ่มนี้พูดภาษาไทยมาตรฐานถูกต้องชัดเจน ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 20 คนไม่เคยไปอาศัยอยู่ต่างจังหวัดหรือต่างประเทศเกิน 3 เดือน

2.2 รายการคำ (word list) ประกอบด้วยคำที่มีพยางค์เดียว จำนวน 18 คำ รายละเอียดดังนี้ โครงสร้างพยางค์ส่วนใหญ่เป็นพยางค์เปิด (CV:) กรณีที่ไม่สามารถหาคำที่เหมาะสมได้จะเลือกเป็นพยางค์ปิด (CV:S)⁵ รายการคำมีพยัญชนะต้น 6 หน่วยเสียง ได้แก่ /b/, /d/, /p/, /t/, /ph/, /th/⁶ ทุกหน่วยเสียงเกิดร่วมกับสระขอบ (extreme vowel) 3 หน่วยเสียง ได้แก่ /i:/, /a:/, /u:/ สระขอบชุดนี้ในแต่ละภาษามีตำแหน่งหน้า-หลังของลิ้นและระดับสูง-ต่ำของลิ้นใกล้เคียงกัน (Bradlow, 1995) การเลือกสระขอบชุดนี้มาใช้กับรายการคำจึงเหมาะสมกับการศึกษาที่ออกเสียงโดยผู้พูดที่มีภาษาแม่แตกต่างกัน รายการคำที่ใช้ในการเก็บข้อมูลภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้และภาษาไทยมาตรฐานเป็นชุดเดียวกัน (ดูตารางที่ 1)

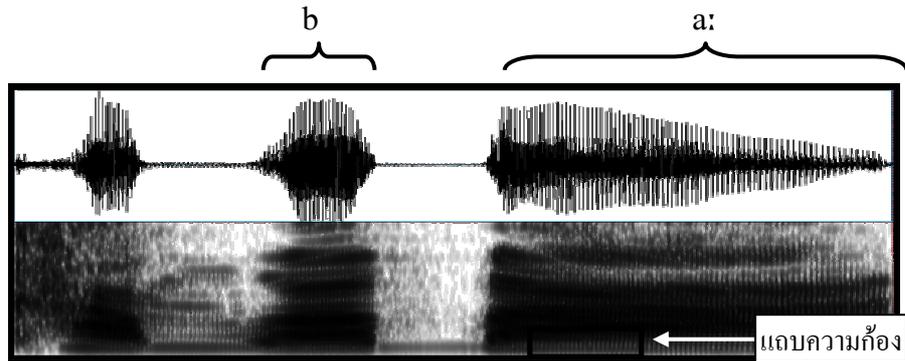
ตารางที่ 1: รายการคำสำหรับเก็บข้อมูลภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้และภาษาไทยมาตรฐาน

	ก้อง		ไม่ก้องไม่พ่นลม		ไม่ก้องพ่นลม	
ริมฝีปาก	/bi:p11/	บิบ	/pi:33/	ปี	/phi:42/	ฟี
	/ba:11/	บ่า	/pa:33/	ป่า	/pha:42/	ฟ่า
	/bu:t11/	บูด	/pu:33/	ปู	/phu:k11/	ฟูก
ปุ่มเหงือก	/di:33/	ดี	/ti:33/	ตี	/thi:33/	ที
	/da:11/	ด่า	/ta:33/	ตา	/tha:33/	ทา
	/du:33/	ดู	/tu:42/	ตู้	/thu:24/	ตู

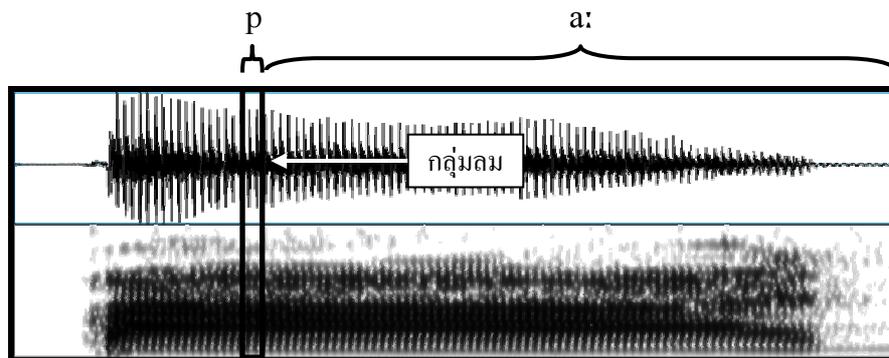
2.3 การเก็บข้อมูล การศึกษาครั้งนี้เก็บข้อมูลโดยใช้วิธีให้ผู้ให้ข้อมูลออกเสียงคำที่ต้องการในกรอบประโยค “พูดคำว่า...อีกทีซิ” เช่น คำที่ต้องการคือ “ดี” ผู้ให้ข้อมูลก็จะออกเสียงว่า “พูดคำว่าดีอีกทีซิ” ในอัตราความเร็วที่เป็นปกติของแต่ละคน จากนั้นจะนำเฉพาะคำว่า “ดี” มาวิเคราะห์ช่วงเวลาเริ่มเสียงก้อง ส่วนคำอื่นที่ปรากฏในกรอบประโยคใช้ควบคุมเสียงแวดล้อมแต่จะไม่นำมาวิเคราะห์เมื่อเก็บข้อมูลครบ 18 คำนับเป็น 1 ครั้ง และปฏิบัติซ้ำจนครบ 3 ครั้ง งานวิจัยนี้มีคำทดสอบโดยรวม (test token) จำนวน 1,080 คำ ประกอบด้วยภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้และภาษาไทยมาตรฐานอย่างละ 540 คำ (10 คน x 18 คำ x 3 ครั้ง) ผู้เขียนบันทึกเสียงลงคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กโดยตรงด้วยโปรแกรม Sony Sound Forge เวอร์ชัน 9.0 โดยใช้ไมโครโฟน Logitech รุ่น Premium Notebook Headset ทั้งนี้ผู้เขียนได้รับอนุญาตให้ใช้

ห้องบันทึกเสียงของโรงเรียนทั้งสองแห่งส่งผลให้ไม่มีเสียงรบกวน ข้อมูลเสียงที่ได้มาจึงมีคุณภาพสูง

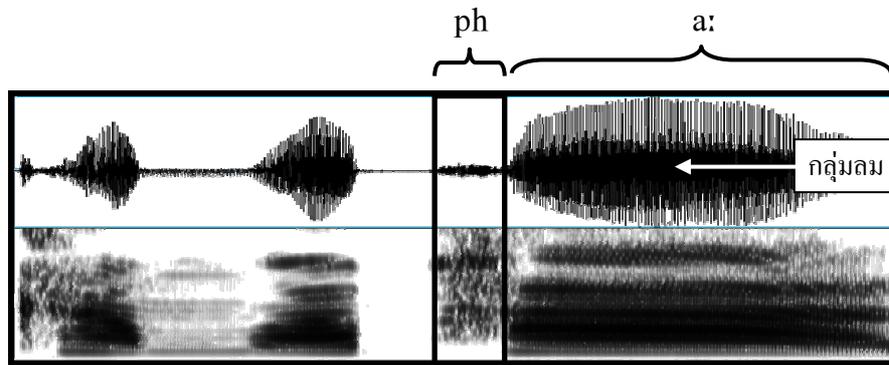
2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมพราด เวอร์ชัน 5.1.20 โดยพิจารณาค้นเสียง (waveform) และแผนภาพที่คลื่นเสียงแบบช่วงกรอกกว้าง (wideband spectrogram) ควบคู่ไปกับการฟังของผู้เขียนเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างจุดที่เส้นเสียงเริ่มต้นและจุดเริ่มต้นการระบายลม นอกจากนี้ จะพิจารณาร่วมกับลักษณะเฉพาะที่ปรากฏกับพยัญชนะกักแต่ละประเภทดังนี้ กรณีพยัญชนะกักก้องจะปรากฏแถบความก้อง (voicing bar) (ดูภาพที่2) กรณีพยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลมจะปรากฏกลุ่มลมเล็กน้อย (ดูภาพที่3) ในขณะที่พยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลมจะปรากฏกลุ่มลมมาก (ดูภาพที่4)

ภาพที่ 2 การวัดช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักก้องในคำว่า “ป๋า” (93.7 มิลลิวินาที)

ภาพที่ 3 การวัดช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลมในคำว่า “ป๋า” (13.34 มิลลิวินาที)

ภาพที่ 4 การวัดช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลมในคำว่า “ฟ้า”
(79.62 มิลลิวินาที)

2.5 การนำเสนอผล การศึกษาครั้งนี้จะเสนอค่าเฉลี่ย (mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation = SD) และค่าพิสัย (range) ที่ได้จากช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกัก โดยแยกผลการศึกษาระหว่างผู้ให้ข้อมูลเพศชายและเพศหญิงออกจากกัน เนื่องจาก Ryalls, Zipprer and Baldauff (1997) อ้างถึงใน Morris, McCrea and Herring (2008: 309) พบว่าปัจจัยทางเพศส่งผลกระทบต่อการแปรของช่วงเวลาเริ่มเสียงก้อง แต่การศึกษาครั้งนี้จะไม่แยกผลการศึกษาตามตำแหน่งเกิดเสียง (ริมฝีปาก ปุ่มเหงือก) เนื่องจาก Cho and Ladefoged (1999) พบว่าในบางภาษาดำแหน่งเกิดเสียงไม่ส่งผลกระทบต่อการแปรของช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างผู้พูดภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้และผู้พูดภาษาไทยมาตรฐานจะใช้สถิติ t-Test กำหนดระดับความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ $p < 0.05$ โดยเปรียบเทียบพยัญชนะกักที่ลักษณะการออกเสียง เช่น เปรียบเทียบพยัญชนะกักก้อง (/b/, /d/) ที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้เพศชายกับผู้พูดภาษาไทยมาตรฐานเพศเดียวกันจากนั้นจะแสดงการกระจาย (distribution) ของช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักเพื่อแสดงให้เห็นการแปร⁷ ของการออกเสียงที่แตกต่างกันระหว่างผู้พูดภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้และผู้พูดภาษาไทยมาตรฐาน

3. ผลการศึกษา

3.1 พยัญชนะกักก้อง (/b/, /d/)

3.1.1 ผู้ให้ข้อมูลเพศชาย ค่าเฉลี่ยช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักก้องในภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้คือ -78.09 มิลลิวินาที (SD=18.09) และค่าพิสัยอยู่ระหว่าง -115.38 – -33.68 มิลลิวินาที ในขณะที่ค่าเฉลี่ยช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักก้องในภาษาไทย

มาตรฐานคือ -85.32 มิลลิวินาที (SD=18.78) และค่าพิสัยอยู่ระหว่าง -121.86 – -40.8 มิลลิวินาที (ดูตารางที่ 2 และภาพที่ 5) ความแตกต่างระหว่างผู้พูดภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้และผู้พูดภาษาไทยมาตรฐานเพศชายคือ 7.23 มิลลิวินาที ซึ่งเป็นความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.1.2 ผู้ให้ข้อมูลเพศหญิงค่าเฉลี่ยช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักก้องในภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้คือ -90 มิลลิวินาที (SD=17.6) และค่าพิสัยอยู่ระหว่าง -123.9– -44.97 มิลลิวินาที ในขณะที่ค่าเฉลี่ยช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักก้องในภาษาไทยมาตรฐานคือ -98.55 มิลลิวินาที (SD=17.58) และค่าพิสัยอยู่ระหว่าง -132.08 – -60.49 มิลลิวินาที (ดูตารางที่ 2 และภาพที่ 6) ความแตกต่างระหว่างผู้พูดภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้และผู้พูดภาษาไทยมาตรฐานเพศหญิงคือ 8.55 มิลลิวินาที ซึ่งเป็นความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักก้องระหว่างภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้และภาษาไทยมาตรฐานมีความใกล้เคียงกันทั้งประเด็นค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าพิสัย อย่างไรก็ตามผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักก้องระหว่างภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้และภาษาไทยมาตรฐานพบว่าผู้ให้ข้อมูลเพศชายและเพศหญิงมีพฤติกรรมในการออกเสียงที่เหมือนกันคือค่าเฉลี่ยช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักก้องในภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้มีค่ามากกว่าภาษาไทยมาตรฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือ $k_{\text{อง}} = \text{สำเนียงใต้} > \text{มาตรฐาน}$

3.2 พยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลม (/p/, /t/)

3.2.1 ผู้ให้ข้อมูลเพศชาย ค่าเฉลี่ยช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลมในภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้คือ 17.88 มิลลิวินาที (SD=6.41) และค่าพิสัยอยู่ระหว่าง 6.45–33.8 มิลลิวินาที ในขณะที่ค่าเฉลี่ยช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลมในภาษาไทยมาตรฐานคือ 13.01 มิลลิวินาที (SD=2.94) และค่าพิสัยอยู่ระหว่าง 8.33 – 12.3 มิลลิวินาที (ดูตารางที่ 2 และภาพที่ 5) ความแตกต่างระหว่างผู้พูดภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้และผู้พูดภาษาไทยมาตรฐานเพศชายคือ 4.87 มิลลิวินาที ซึ่งเป็นความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2.2 ผู้ให้ข้อมูลเพศหญิง ค่าเฉลี่ยช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลมในภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้คือ 13.94 มิลลิวินาที (SD=4.8) และค่าพิสัยอยู่ระหว่าง 5.7 – 34.66 มิลลิวินาที ในขณะที่ค่าเฉลี่ยช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลมในภาษาไทยมาตรฐานคือ 11.81 มิลลิวินาที (SD=3.91) และค่าพิสัยอยู่ระหว่าง 4.44 – 20.14 มิลลิวินาที (ดูตารางที่ 2 และภาพที่ 6) ความแตกต่างระหว่างผู้พูดภาษาไทยมาตรฐานสำเนียง

ใต้และผู้พูดภาษาไทยมาตรฐานเพศหญิงคือ 2.13 มิลลิวินาที ซึ่งเป็นความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลมระหว่างภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้และภาษาไทยมาตรฐานมีความใกล้เคียงกันประเด็นค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนค่าพิสัยมีความแตกต่างกันเพราะช่วงพิสัยของผู้พูดภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้เพศชาย (27.35 มิลลิวินาที) กว้างกว่าช่วงพิสัยของผู้พูดภาษาไทยมาตรฐานเพศชาย (3.97 มิลลิวินาที) อย่างไรก็ตามผลการเปรียบเทียบช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลมระหว่างภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้และภาษาไทยมาตรฐานพบว่าผู้ให้ข้อมูลเพศชายและเพศหญิงมีพฤติกรรมในการออกเสียงที่เหมือนกันคือค่าเฉลี่ยช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลมในภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้มีค่ามากกว่าภาษาไทยมาตรฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือ **ไม่ก้องไม่พ่นลม = สำเนียงใต้ > มาตรฐาน**

3.3 พยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลม (/ph/, /th/)

3.3.1 ผู้ให้ข้อมูลเพศชาย ค่าเฉลี่ยช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลมในภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้คือ 22.14 มิลลิวินาที (SD=8.43) และค่าพิสัยอยู่ระหว่าง 9.07 – 50.53 มิลลิวินาที ในขณะที่ค่าเฉลี่ยช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลมในภาษาไทยมาตรฐานคือ 76.16 มิลลิวินาที (SD=18.01) และค่าพิสัยอยู่ระหว่าง 35.01 – 76.34 มิลลิวินาที (ดูตารางที่ 2 และภาพที่ 5) ความแตกต่างระหว่างผู้พูดภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้และผู้พูดภาษาไทยมาตรฐานเพศชายคือ 54.02 มิลลิวินาที ซึ่งเป็นความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติ

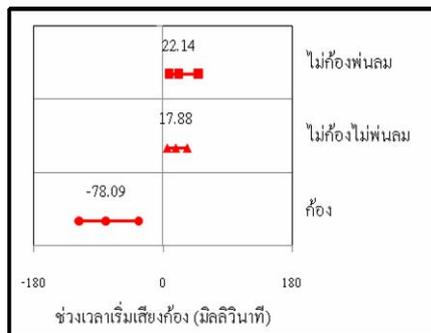
3.3.2 ผู้ให้ข้อมูลเพศหญิง ค่าเฉลี่ยช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลมในภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้คือ 58.23 มิลลิวินาที (SD=25.89) และค่าพิสัยอยู่ระหว่าง 12.35 – 125.84 มิลลิวินาที ในขณะที่ค่าเฉลี่ยช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลมในภาษาไทยมาตรฐานคือ 93.43 มิลลิวินาที (SD=21.43) และค่าพิสัยอยู่ระหว่าง 37.4 – 148.22 มิลลิวินาที (ดูตารางที่ 2 และภาพที่ 6) ความแตกต่างระหว่างผู้พูดภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้และผู้พูดภาษาไทยมาตรฐานเพศหญิงคือ 35.2 มิลลิวินาที ซึ่งเป็นความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลมระหว่างภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้และภาษาไทยมาตรฐานมีความใกล้เคียงกันประเด็นค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าพิสัย ส่วนค่าเฉลี่ยมีความแตกต่างกันคือ ในผู้พูดภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้ (\bar{x} = 22.14 มิลลิวินาที และ σ = 58.23 มิลลิวินาที) มีค่าน้อยกว่าในผู้พูดภาษาไทยมาตรฐาน (\bar{x} = 76.16 มิลลิวินาที และ σ = 93.43 มิลลิวินาที) อย่างไรก็ตาม ผลการเปรียบเทียบช่วงเวลาเริ่มเสียง

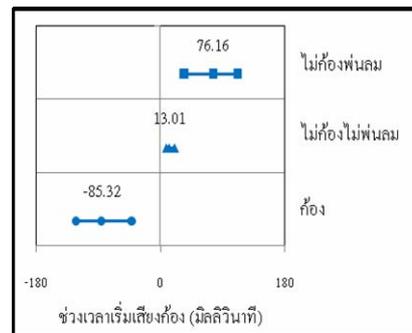
กึ่งของพยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลมระหว่างภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้และภาษาไทยมาตรฐานพบว่าผู้ให้ข้อมูลเพศชายและเพศหญิงมีพฤติกรรมในการออกเสียงที่เหมือนกันคือค่าเฉลี่ยช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลมในภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้มีค่าน้อยกว่าภาษาไทยมาตรฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือ **ไม่ก้องพ่นลม = สำเนียงใต้ < มาตรฐาน**

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และค่าพิสัย (range) ของช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกัก

	ภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้			ภาษาไทยมาตรฐาน		
	mean	SD	range	mean	SD	range
ก้อง	-78.09	18.09	-115.38 – -33.68	-85.32	18.78	-121.86 – -40.8
ชาย	ไม่ก้องไม่พ่นลม	17.88	6.41 6.45 – 33.8	13.01	2.94	8.33 – 12.3
	ไม่ก้องพ่นลม	22.14	8.43 9.07 – 50.53	76.16	18.01	35.01 – 76.34
ก้อง	-90	17.6	-123.9 – -44.97	-98.55	17.58	-132.08 – -60.49
หญิง	ไม่ก้องไม่พ่นลม	13.94	4.8 5.7 – 34.66	11.81	3.19	4.44 – 20.14
	ไม่ก้องพ่นลม	58.23	25.89 12.35 – 125.84	93.43	21.43	37.4 – 148.22

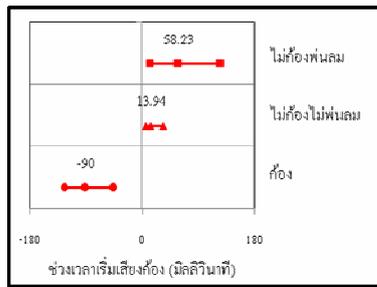

ก. ภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้

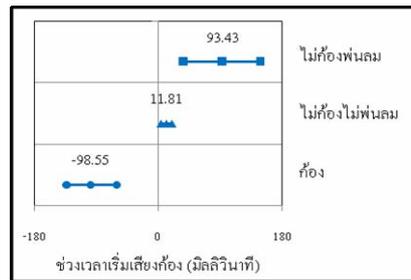

ข. ภาษาไทยมาตรฐาน

ภาพที่ 5 ค่าเฉลี่ยช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักที่ออกเสียงโดยผู้ให้ข้อมูลเพศชาย

ก. ภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้

ข. ภาษาไทยมาตรฐาน

ภาพที่ 6 ค่าเฉลี่ยช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักที่ออกเสียงโดยผู้ให้ข้อมูลเพศหญิง

3.4 การกระจายของช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกัก

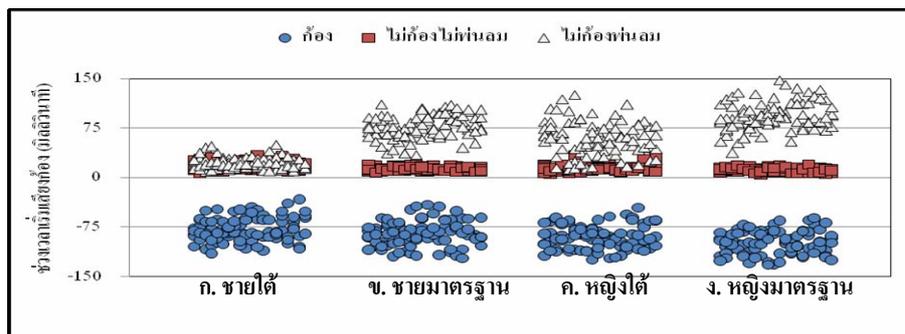
เนื่องจากค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าพิสัยของช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักประเภทต่างๆ ที่แสดงในตารางที่ 2 และภาพที่ 5 – 6 นั้นยังไม่ได้แสดงให้เห็นความถี่ในการปรากฏ การนำเสนอเนื้อหาในหัวข้อที่ 3.4 จึงเป็นการขยายความผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่นำเสนอไว้ในหัวข้อที่ 3.1 – 3.3 ข้างต้น

เมื่อนำค่าทางสถิติของช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักมาแปลงเป็นการกระจายสามารถแสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้และภาษาไทยมาตรฐานที่ออกเสียงโดยผู้ให้ข้อมูลเพศชายและผู้ให้ข้อมูลเพศหญิงได้ดียิ่งขึ้นดังนี้ ผู้เขียนพบว่าภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้มีการกระจายของช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องที่แตกต่างจากภาษาไทยมาตรฐาน เนื่องจากช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของผู้พูดภาษาไทยมาตรฐานทั้งเพศชายและเพศหญิงมีการกระจายอย่างชัดเจน 3 กลุ่มโดยไม่มีทับซ้อนกันระหว่างกลุ่ม (ดูภาพที่ 7ข และ 7ง) แสดงว่าผู้พูดภาษาไทยมาตรฐานทั้งเพศชายและเพศหญิงยังคงสามารถรักษาความแตกต่างระหว่างพยัญชนะกักทั้ง 3 ประเภทไว้ได้เพราะออกเสียงแตกต่างกัน ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาในช่วง พ.ศ. 2507 – 2545 (Lisker and Abramson, 1964; Gandour, 1985; นรินทร สมบัติพันธ์, 2545; สุจิตรา อำนงอุดม, 2546) ในขณะที่ผู้พูดภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้มีพฤติกรรมที่แตกต่างออกไปดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลเพศชาย ช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกัก “ไม่ก้องพ่นลม” มีการกระจายที่ทับซ้อนกันกับพยัญชนะกัก “ไม่ก้องไม่พ่นลม” จำนวนมาก (ดูภาพที่ 7ค) แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลเพศชายออกเสียงพยัญชนะกัก “ไม่ก้องพ่นลม” ใกล้เคียงกันกับ “ไม่ก้องไม่พ่นลม” เกือบทุกครั้ง ด้วยเหตุนี้จึงกล่าวได้ว่าพยัญชนะกักของผู้พูดภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้เพศชายเหลือเพียง 2 ประเภท คือ พยัญชนะกัก “ก้อง” และ “ไม่ก้อง”

ผู้ให้ข้อมูลเพศหญิง ช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกัก “ไม่ก้องพ่นลม” มีการกระจายที่ทับซ้อนกันกับ “ไม่ก้องไม่พ่นลม” จำนวนหนึ่ง (ดูภาพที่ 7ค) แสดงว่า ผู้ให้ข้อมูลเพศหญิงออกเสียงพยัญชนะกัก “ไม่ก้องพ่นลม” เป็นเสียงเดียวกันกับ “ไม่ก้องไม่พ่นลม” ในบางครั้ง ด้วยเหตุนี้จึงกล่าวได้ว่าแม่พยัญชนะกักของผู้พูดภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้เพศหญิงจะยังคงมี 3 ประเภท เช่นเดียวกับกับผู้พูดภาษาไทยมาตรฐาน แต่ก็มี ความคล้ายกันในการออกเสียงระหว่างพยัญชนะกัก “ไม่ก้องพ่นลม” และ “ไม่ก้องไม่พ่นลม”

เมื่อพิจารณาการแปรที่เกิดขึ้นกับผู้พูดภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้เพศหญิง ประกอบกับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วกับการออกเสียงพยัญชนะกักของผู้พูดภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้เพศชายอาจกล่าวได้ว่าในอนาคตพยัญชนะกักของผู้พูดภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้เพศหญิงมีแนวโน้มที่จะเหลือเพียง 2 ประเภท คือ “ก้อง” และ “ไม่ก้อง” เช่นเดียวกับกับพยัญชนะกักของผู้พูดภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้เพศชาย

ภาพที่ 7 การกระจายของช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกัก (ใต้ = ภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้ มาตรฐาน = ภาษาไทยมาตรฐาน)

4. สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาเปรียบเทียบช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักในภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้และภาษาไทยมาตรฐานพบว่า ค่าเฉลี่ยช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักในภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจากภาษาไทยมาตรฐานทุกลักษณะการออกเสียงความแตกต่างมีมากใน “ไม่ก้องพ่นลม” “ก้อง” “ไม่ก้องไม่พ่นลม” ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างผู้ให้ข้อมูลเพศชายและเพศหญิงพบว่าผู้พูดทั้งสองกลุ่มมีพฤติกรรมที่เหมือนกันดังนี้ 1) ค่าเฉลี่ยช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักก้องและไม่ก้องไม่พ่นลมในภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้มีค่ามากกว่าภาษาไทยมาตรฐานอย่างไรก็ตาม ความแตกต่างกรณีนี้ค่อนข้างน้อยคือ 7.23–8.55 มิลลิวินาที ในพยัญชนะกักก้อง และ 2.13–4.87 มิลลิวินาที ในพยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลม และ 2) ค่าเฉลี่ยช่วงเวลาเริ่มเสียง

ก้องของพยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลมในภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้มีค่าน้อยกว่าภาษาไทยมาตรฐาน ความแตกต่างกรณีนี้ค่อนข้างมากคือ 35.2 – 54.02 มิลลิวินาที ผู้เขียนมีความเห็นถึงความแตกต่างกรณีนี้หนึ่งเป็นเรื่องปกติเพราะการออกเสียงที่เกิดขึ้นโดยผู้ให้ข้อมูลทั้งสองกลุ่มถือได้ว่าใกล้เคียงกัน เนื่องจากแตกต่างกันน้อยกว่า 10 มิลลิวินาที แต่กรณีที่สองเป็นเรื่องไม่ปกติเพราะการออกเสียงที่เกิดขึ้นแตกต่างกันประมาณ 40 – 50 มิลลิวินาที

เมื่อเปรียบเทียบผลการศึกษาคำนี้กับข้อค้นพบของ Lisker and Abramson (1964) ที่พบว่าช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลมในภาษาต่างๆ มีค่าเฉลี่ยประมาณ 75 มิลลิวินาทีนั้น แสดงให้เห็นว่า ช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลมในภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้มีค่าน้อยกว่าที่พบในภาษาอื่นๆ เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม ผู้เขียนพบว่าเป็นเพราะผู้ให้ข้อมูลภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้ออกเสียงพยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลมเป็นเสียงเดียวกับพยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลมดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลเพศชายจะออกเสียงพยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลมใกล้เคียงกันกับพยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลมเกือบทุกครั้ง (ดูภาพที่ 7ก) ส่งผลให้ช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลมในภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้มีค่าเฉลี่ยเพียง 22.14 มิลลิวินาที และแตกต่างจากช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลมในภาษาไทยมาตรฐาน 54.02 มิลลิวินาที ในขณะที่ผู้ให้ข้อมูลเพศหญิงจะออกเสียงพยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลมใกล้เคียงกันกับพยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลมในสัดส่วนที่น้อยกว่าผู้ให้ข้อมูลเพศชาย (ดูภาพที่ 7ค) ส่งผลให้ช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลมในภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้มีค่าเฉลี่ย 58.23 มิลลิวินาที และแตกต่างจากช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลมในภาษาไทยมาตรฐาน 35.2 มิลลิวินาที ด้วยเหตุนี้ ช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลมในภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้จึงมีค่าน้อยกว่าภาษาไทยมาตรฐานค่อนข้างมาก

การศึกษาช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักครั้งนี้ ได้ผลการศึกษาที่แตกต่างกันไปจากการศึกษาที่ผ่านมา กล่าวคือ ผลการศึกษาคำนี้พบว่าช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักในภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจากภาษาไทยมาตรฐานในทุกลักษณะการออกเสียง ไม่ใช่เพียงประเด็นพยัญชนะกัก “ไม่ก้องพ่นลม” ตามที่ได้มีผู้ตั้งข้อสังเกตและค้นพบในการศึกษาก่อนหน้านี้ (อัครา บุญทิพย์, 2535; เกษร มานันตพงศ์, 2542; ปรีชา ทิชนพงษ์, 2549) เนื่องจากความแตกต่างระหว่างภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้และภาษาไทยมาตรฐานกรณีพยัญชนะกัก “ก้อง” และ “ไม่ก้องไม่พ่นลม” มีน้อยกว่า 10 มิลลิวินาที ประกอบกับการศึกษาที่ผ่านมาใช้การวิเคราะห์ด้วยการฟัง จึงอาจเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ไม่เคยมีงานใดกล่าวถึงความแตกต่างของสองกรณีหลังนี้ ผลการศึกษาคำนี้จึงเป็นครั้งแรกที่พบว่าช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักในภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้และภาษาไทยมาตรฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกลักษณะการออกเสียง

บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนสามารถนำผลการศึกษาค้นคว้าไปประยุกต์ใช้กับผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้ที่ออกเสียงภาษาไทยมาตรฐาน ไม่ถูกต้องได้ เช่น การผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่บันทึกเสียงคำในภาษาไทยมาตรฐานที่มีพยัญชนะต้นเป็นเสียงกักทุกลักษณะการออกเสียง โดยเน้นคำที่มีพยัญชนะต้นเป็นเสียงพยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลม (/ph/, /th/, /kh/) เปรียบเทียบกับคำที่มีพยัญชนะต้นเป็นเสียงพยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลม (/p/, /t/, /k/) เพื่อผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้จะได้รับรู้เสียงที่ถูกต้องและตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างพยัญชนะกักแต่ละประเภท

อย่างไรก็ตาม การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สามารถให้คำตอบได้ว่าช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักในภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้และภาษาไทยมาตรฐานแตกต่างกันอย่างไร แต่ยังไม่สามารถให้คำตอบได้ว่าความแตกต่างที่เกิดขึ้นนั้นมาจากอิทธิพลของภาษาแม่ (ภาษาไทยถิ่นใต้) หรือไม่ ดังนั้น ประเด็นเกี่ยวกับช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักในภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้และภาษาไทยมาตรฐาน ยังสามารถนำไปศึกษาเพิ่มเติมได้ โดยศึกษาช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักในภาษาไทยถิ่นใต้ด้วยระเบียบวิธีเดียวกันกับการศึกษาค้นคว้านี้ ก็จะทำให้ผลการศึกษานี้สามารถนำมาเปรียบเทียบกับผลการศึกษาค้นคว้านี้ได้ ในขณะนี้ ผู้เขียนมีความเห็นว่าภาษาแม่อาจจะมีอิทธิพลต่อการออกเสียงภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้ประเด็นช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกัก เพราะการศึกษาก่อนหน้านี้ก็ได้พบว่าผู้พูดภาษาไทยถิ่นพัทลุงจะออกเสียงภาษาไทยถิ่นพัทลุงกรณีพยัญชนะกักไม่ก้อง “พ่นลม” เป็น “ไม่พ่นลม” (สุจิน แก้วกลม, 2539) ดังนั้น จึงอาจเป็นไปได้ว่าพฤติกรรมการออกเสียงของผู้พูดภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้ที่ออกเสียงพยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลมใกล้เคียงกันกับพยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลมที่พบในการศึกษาค้นคว้านี้ สืบเนื่องมาจากพฤติกรรมการออกเสียงภาษาไทยถิ่นพัทลุง และหากผลการศึกษาเป็นจริงดังที่ผู้เขียนกล่าวมานี้ ภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้ก็จะเป็นอย่างอื่นหนึ่งข้อมูลที่สามารถนำมาสนับสนุนข้อเสนอของ Flege (1991) ที่พบว่าภาษาแม่มีอิทธิพลต่อการออกเสียงภาษาที่สองประเด็นช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกัก

5. กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ศาสตราจารย์ ดร.ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ ผู้สนับสนุนและคอยชี้แนะแนวทางในการศึกษาพร้อมทั้งให้ความช่วยเหลือทางวิชาการตลอดมา นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูล คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ รวมทั้งนักเรียน โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยฝ่ายมัธยม กรุงเทพฯ และนักเรียนโรงเรียนควนขนุน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง ที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งตลอดระยะเวลาการเก็บข้อมูล

เชิงอรรถ

- ¹ภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้ หมายถึง ภาษาไทยมาตรฐานที่ออกเสียงไม่ชัดหรือไม่ถูกต้อง โดยผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้ การตัดสินใจว่าไม่ชัดหรือไม่ถูกต้องนั้นเป็นไปตามการรับรู้ของคนในสังคม ปรัชญาการณีนี้นั้นทั่วไปอาจเรียกว่าภาษาทองแดง สำเนียงทองแดง พุดทองแดง หรือ แผลงทองแดง ฯลฯ
- ²การศึกษาเรื่องช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องและค่าระยะเวลาการสั้นของเส้นเสียงเป็นการศึกษาเกี่ยวกับการทำงานของเส้นเสียงในการออกเสียงพยัญชนะกักเหมือนกัน โดยประเด็นแรกศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจุดเริ่มต้นการสั้นของเส้นเสียงและจุดเริ่มต้นการระบายนลม ในขณะที่ประเด็นหลังศึกษาว่าเส้นเสียงสั้นนานเท่าใด
- ³ตามใจ อวิรุทธิโยธิน (ระหว่างพิมพ์) สืบค้นความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำนวน 168 คน โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามระบุนิยามของภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้และระบุว่าผู้พูดภาษาไทยถิ่นใดที่ตรงกับนิยามของตน โดยภาพรวมพบว่าภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้คือ “การพูดภาษาไทยมาตรฐานไม่ชัดโดยผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้” และ “ผู้พูดภาษาไทยถิ่นพัทลุง” มีคะแนนความเป็นผู้พูดภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้มากที่สุด ดังนั้น หากต้องการศึกษาภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้จากผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัดใดจังหวัดหนึ่ง ในขณะนี้ ผู้พูดภาษาไทยถิ่นพัทลุงน่าจะเป็นตัวแทนที่เหมาะสมที่สุด
- ⁴การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาภาษาไทยมาตรฐานที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้สามารถทำได้สองลักษณะ คือ 1) เลือกผู้ให้ข้อมูลที่พูดภาษาไทยถิ่นใต้เป็นภาษาแม่โดยไม่พิจารณาความสามารถในการออกเสียงภาษาไทยมาตรฐาน กรณีนี้จะได้ผู้ให้ข้อมูลที่ออกเสียงภาษาไทยมาตรฐานถูกต้องหรือไม่ก็ได้ ดังนั้น คนกลุ่มนี้คือตัวแทนของ “ผู้พูดภาษาไทยมาตรฐานที่ออกเสียงโดยคนใต้” และ 2) เลือกผู้ให้ข้อมูลที่พูดภาษาไทยถิ่นใต้เป็นภาษาแม่โดยพิจารณาความสามารถในการออกเสียงภาษาไทยมาตรฐานควบคู่ไปด้วย กรณีนี้จะได้ผู้ให้ข้อมูลที่ออกเสียงภาษาไทยมาตรฐานไม่ชัดหรือไม่ถูกต้องตามการตัดสินใจของคนในสังคม ดังนั้นคนกลุ่มนี้คือตัวแทนของ “ผู้พูดภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้”
- ⁵สัญลักษณ์ที่ใช้แสดงโครงสร้างพยางค์มีความหมายดังนี้ C คือพยัญชนะต้นเดี่ยว V: คือ สระเดี่ยวเสียงยาว และ S คือ พยัญชนะท้ายเสียงกัก
- ⁶การศึกษาครั้งนี้ศึกษาเสียงพยัญชนะกักก้อง ไม่ก้องไม่พ่นลม และไม่ก้องพ่นลม ดังนั้นรายการคำจึงเลือกจากคำที่มีพยัญชนะต้นเป็นเสียงกักฐานริมฝีปาก (/p/, /ph/, /b/) และปุ่มเหงือก (/t/, /th/, /d/) เท่านั้น ส่วนพยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลมและพ่นลมฐานเพดานอ่อน (/k/ และ /kh/) ไม่อยู่ในขอบเขตของการศึกษาครั้งนี้ เพราะในภาษาไทยมาตรฐานไม่มีเสียงพยัญชนะกักก้องฐานเพดานอ่อน (/g/)

⁷การแปรในการออกเสียงแบ่งเป็นสองลักษณะ ได้แก่ 1) กรณีเจ้าของภาษา จะถูกพิจารณาให้เป็นเรื่องของกฤตกรรมภาษา (performance) คือ บุคคลนั้นมีความสามารถในการออกเสียงได้ถูกต้อง แต่บริบททางเสียงหรือสถานการณ์ส่งผลให้การออกเสียงเบี่ยงเบนไปจากที่เจตนา และ 2) กรณีผู้ที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา จะถูกพิจารณาให้เป็นเรื่องของการขาดสามัคคีภาษา (competence) คือ บุคคลนั้นไม่สามารถออกเสียงที่ถูกต้องได้ไม่ว่าจะอยู่ในบริบททางเสียงแบบใดหรืออยู่ในสถานการณ์ใดก็ตาม (Archibald, 1998)

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- เกษร มานันตพงศ์. (2542). ศึกษาสภาพปัญหาการออกเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวภาษาไทยมาตรฐานและสร้างแบบฝึกแก้ปัญหาการออกเสียงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- จุฑามาศ ชมมาลัย. (2534). การศึกษาเปรียบเทียบพยัญชนะต้นกักในภาษาไทยถิ่นใต้และภาษาไทยถิ่นกลาง: ศึกษาทางกลศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉัฐพงษ์ วงษ์อำไพ. (2552). วรรณยุกต์ภาษาไทยกรุงเทพฯ ที่ออกเสียงโดยเด็กอายุ 6-7 ปี ซึ่งพูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาแม่: กรณีศึกษาทางกลศาสตร์และการรับรู้. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ตามใจ อวิรุทธิโยธิน. (ระหว่างพิมพ์). ภาษาทองแดงหรือสำเนียงทองแดง.วารสารวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- ธนภัทร ลินทวาชีวะ. (2552). วรรณยุกต์ภาษาไทยกรุงเทพฯ ที่ออกเสียงโดยคนญี่ปุ่น: การศึกษาทางกลศาสตร์และการรับรู้. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นรินทร์ สมบัตินันท์. (2545). การจำแนกความต่างระหว่างพยัญชนะกักก้องกักไม่ก้องไม่พ่นลมและกักไม่ก้องพ่นลมของภาษาไทยในผู้พูดที่ใช้หลอดลม-หลอดอาหาร: การวิเคราะห์ทางกลศาสตร์และการทดสอบการรับรู้. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ปรีชา ทิชนิพนธ์. (2549). ลักษณะภาษาทองแดงของชาวไทยภาคใต้. *วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยทักษิณ*. 1, 1 (เมษายน-กันยายน). 79-97.
- วิญญู วงษ์เนตร, ร้อยตำรวจเอก. (2543). การเปรียบเทียบลักษณะทางกลศาสตร์ของสระเดี่ยวเสียงยาวในการพูดภาษาไทยกรุงเทพฯ ของคนอีสานและคนกรุงเทพฯ. *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.
- สุจิตรา จ้างนอุดม. (2546). การศึกษาช่วงเวลาเริ่มเสียงก้อง (VOT) ของพยัญชนะระเบิดในภาษาไทยของผู้ไร้กล่องเสียง ประเภทหลอดอาหารตามระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกพูด และการรับรู้เสียงพยัญชนะระเบิดของคนไทย. *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*.
- สุจิน แก้วกลม. (2539). การแปรของการออกเสียงหน่วยเสียงพยัญชนะต้นระเบิดไม่ก้องมีลมของผู้พูดภาษาถิ่นพัทลุงที่มีอายุต่างกัน. *วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (สายภาษา) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*.
- อัครา บุญทิพย์. (2535). *ภาษาถิ่นใต้*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน.

ภาษาอังกฤษ

- Abdelli-Beruh, N. B. (2009). Influence of place of articulation on some acoustic correlates of the stop voicing contrast in Parisian French. *Journal of Phonetics*. 37, 66-78.
- Archibald, J. (1998). *Second Language Phonology*. Amsterdam: John Benjamins.
- Bradlow, A. R. (1995). A comparative study of English and Spanish vowels. *Journal of the Acoustical Society of America*. 97 (3), 1916-1924.
- Chao, K. Y. & Chen, L. M. (2008). A cross-linguistic study of voice onset time in stop consonant productions. *Computational Linguistics and Chinese Language Processing*. 13 (2), 215-232.
- Cho, T. & Ladefoged, P. (1999). Variation and universal in VOT: Evidence from 18 Languages. *Journal of Phonetics*. 27, 207-229.
- Crystal, D. (2003). *A Dictionary of Linguistics & Phonetics*. (5th ed.) Malden, MA: Blackwell.

- Flege, J. E. (1991). Age of learning affects the authenticity of voice onset time (VOT) in stop consonants produced in a second language. *Journal of the Acoustical Society of America*. 89, 395-411.
- Fowler, C. A., Sramko, V., Ostry, D. J., Rowland, S. A. & Halle, P. (2008). Cross language phonetic influences on the speech of French–English bilinguals. *Journal of Phonetics*. 36, 649-663.
- Gandour, J. (1985). A voiced onset time analysis of word-initial stops in Thai. *Linguistic of the Tibeto-Burman Area*. 8 (2), 68-80.
- Langdon, H. W. (1999). Foreign accent: Implication for delivery of speech and language services. *Topics in Language Disorder*. 19 (4), 49-65.
- Laver, J. (1994). *Principles of Phonetics*. Cambridge: Cambridge University.
- Lisker, L. & Abramson, A. S. (1964). Across-language study of voicing in initial stops: Acoustical measurements. *Word*. 20, 384- 422.
- Morris, R. J., McCrea, C. R. & Herring, K. D. (2008). Voice onset time differences between adult males and females: Isolated syllables. *Journal of Phonetics*. 36 (2), 308-317.
- Öğüt, F., Kiliç, M. A., Engin, E. Z. & Midilli, R. (2006). Voice onset times for Turkish stop consonants. *Speech Communication*. 48 (9), 1094-1099.
- Riney, T. J., Takagi, N., Ota, K. & Uchida, Y. (2007). The intermediate degree of VOT in Japanese initial voiceless stops. *Journal of Phonetics*. 35, 439-443.
- Ryalls, J., Zipprer, A. & Baldauff, P. (1997). A preliminary investigation of the effects of gender and race on voice onset time. *Journal of Speech, Language and Hearing Research*. 40, 642-645.
- Thornburgh, D. F. & Ryalls, J. H. (1998). Voice onset time in Spanish-English bilinguals: early versus late learners of English. *Journal of Communication Disorders*. 31 (3), 215-229.
- Kamalanavin, V. (2005). Phonetic features of Standard Thai spoken by southern Thai speakers. *Journal of Liberal Arts*. 5 (2), 201-240.
- Wayland, R. (1997). Non-native production of Thai: Acoustic measurements and accentedness ratings. *Applied Linguistics*. 18, 345-373.